

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

DATUM	16-7-2020	NUMMER PS	Nummer PS
DOMEIN	BDV	COMMISSIE	FAC
STELLER	A. Meerkerk/E. Philips	DOORKIESNUMMER	3017
DOCUMENTNUMMER	[821016A3]	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Titel : Jaarstukken 2018 en 2019

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit   Ontwerpbesluit   pag. Pag

Toelichting   Toelichting   pag. Pag

Bijlage(n): 5

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Bijgaand treft u de **definitieve concept jaarstukken 2018 en 2019 en een erratum met de wijzigingen ten opzichte van de voorlopige jaarstukken 2018 en 2019 zoals aangeboden aan de Staten op 23 juni 2020.**

Zoals bekend stond en staat het proces om tot twee gecontroleerde jaarrekeningen en jaarverslagen te komen dit jaar onder grote druk. Omdat eventuele correcties in de jaarrekening 2018 leiden tot een wijziging van de begincijfers en vergelijkende cijfers in de jaarrekening 2019, legt het college uw beide jaarstukken met één statenvoorstel ter besluitvorming voor. Bij eventuele amendementen is de doorwerking in de besluitteksten dan makkelijker te borgen.

De jaarstukken 2018 en 2019 bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Hierin wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de daarmee gepaard gaande baten en lasten in de jaren 2018 en 2019.

Accountantsverslag 2018 en 2019

Het accountantsverslag 2018 en 2019 en de controleverklaringen 2018 en 2019 van de accountant PwC zijn bij het aanbieden van de **definitieve concept jaarstukken 2018 en 2019 nog niet beschikbaar maar worden wel voor de behandeling in Provinciale staten op 16 juli 2020 verwacht. In de finale versies van de jaarstukken 2018 en 2019 zijn de controleverklaringen opgenomen.**

Planning en leeswijzer jaarstukken

De accountant zal **het Accountantsverslag 2018 en 2019 en de controleverklaringen** toelichten op 16 juli, voorafgaand aan de Statenvergadering.

Ambitie leesbaarheid jaarrekeningen

Provinciale Staten hebben het college eerder verzocht in begrijpelijke en duidelijke taal te schrijven bij de toelichting op de jaarrekening en het jaarverslag. Ook het college is van mening dat onze P&C stukken in het

algemeen een forse verbeterslag kunnen krijgen als het gaat om de leesbaarheid. Met de begroting en jaarrekening en eventuele tussentijdse rapportages legt het college niet alleen verantwoording af aan u, de gekozen volksvertegenwoordigers, maar ook aan de inwoners en organisaties in onze provincie. Een transparant proces van kaderstellen, begroten, tussentijds rapporteren, bijsturen en verantwoorden vinden wij met u een belangrijk democratisch beginsel. Uitgangspunt moet zijn dat het college op zo'n manier verantwoording aflegt, dat het ook voor mensen die minder thuis zijn in de inhoudelijke materie of financiën de stukken goed tot zich kunnen nemen. Het college wil daarbij ook zoeken naar andere vormen van communicatie dan schriftelijke verantwoording alleen. Door de grote druk op het opstellen van deze beide jaarstukken, hebben we helaas nu nog onvoldoende aandacht kunnen hebben voor de leesbaarheid, het taalgebruik en de uitleg bij tabellen. Wij zijn vast voornemens dit volgend jaar op te pakken.

Rechtmatigheid

Niet alleen is de doelmatigheid en doeltreffendheid van ons gevoerde beleid belangrijk, ook is er het afgelopen jaar veel aandacht geweest voor de rechtmatigheid van de uitgaven die we doen om het beleid te effectueren. Een provincie heeft een voorbeeldfunctie in het naleven van wet- en regelgeving. Waaronder ook de Europese aanbestedingsregels. Het College heeft PS recent een aantal keren bericht over geconstateerde onrechtmatigheden en vervolgens opdracht gegeven om meer contracten te onderzoeken. En de uitkomsten te delen met u en met de accountant. Maatregelen zijn genomen en in voorbereiding om te voorkomen dat er in de toekomst nog in grote mate uitgaven worden gedaan die onrechtmatig zijn.

Kengetallen

Op 10 juni jl. besprak u in de FAC de wens om het inzicht in de financiële cijfers te verbeteren door de manier van rapporteren over kengetallen. Deze kengetallen treft u ook in paragraaf 1 van het jaarverslag 2018 en paragraaf 2 van de jaarstukken 2019. Vanaf de komende begroting en de jaarrekeningen hierna, willen wij u over de kengetallen rapporteren in het eerste samenvattende hoofdstuk van het jaarverslag. In dit hoofdstuk willen we dan ook de integrale verantwoording van het collegebeleid verwoorden, alvorens in de programmahoofdstukken meer in detail in te gaan op de bereikte resultaten bij de verschillende beleidsdoelen en meer-jarendoelen. Wij zijn ook voornemens in dit samenvattende hoofdstuk in te gaan op de ontwikkeling van de brede welvaart, waarvoor momenteel een indicator wordt ontwikkeld.

Door de grote tijdsdruk is het nog niet gelukt de verantwoording aan de hand van kengetallen te visualiseren in de jaarstukken zelf. Daarom doen we dat deze keer (als uitzondering) graag in dit statenvoorstel.

Financiële beeld op hoofdlijnen:

Jaarrekening 2018

De Jaarrekening 2018 sluit met een positief resultaat van € 4,8 miljoen. De totale baten in 2018 waren € 440 miljoen. Dit was exclusief de onttrekkingen uit reserves. De totale lasten pakten met € 351 miljoen beduidend lager uit dan oorspronkelijk begroot (€ 453 miljoen). De totale lasten waren daarmee € 89 miljoen lager dan de totale baten. Dit betekent dat voorgenomen onttrekkingen uit reserves nog niet hoefde plaats te vinden en er mede door het positief saldo van baten en lasten meer gedoteerd werd. De reserves stijgen dan ook met diezelfde € 89 miljoen van € 455 miljoen naar € 544 miljoen. Het balanstotaal bedraagt eind 2018 € 885 miljoen. De algemene reserve heeft een omvang van € 76 miljoen.

Jaarrekening 2019

De Jaarrekening 2019 sluit met een positief resultaat van € 33,1 miljoen. De totale baten in 2019 waren € 409 miljoen. Dit was exclusief de onttrekkingen uit reserves. De totale lasten pakten met € 394 miljoen lager uit dan oorspronkelijk begroot (€ 454 miljoen). De totale lasten waren daarmee € 15 miljoen lager dan de totale baten. De reserves stijgen dan ook met deze € 15 miljoen van € 544 miljoen naar € 559 miljoen. Het balanstotaal bedraagt eind 2019 € 863 miljoen. De algemene reserve heeft een omvang van € 78 miljoen. Indien de staten het

bestemmingsvoorstel vaststelt dat onderdeel is van dit statenvoorstel zal de algemene reserve groeien tot ruim € 103 miljoen.

Begroting t.o.v. de realiteit

Bij de jaarrekeningen over 2018 en 2019 valt op dat de uiteindelijke gerealiseerde lasten fors lager liggen dan de in de oorspronkelijke begroting opgenomen bedragen. Dit is met name zo in 2018. Dit beeld wordt voor een belangrijk deel verklaard doordat in de jaarrekening 2017 met terugwerkende kracht een wijziging werd doorgevoerd over het moment van het nemen van resultaat bij een toegezegde subsidie. In 2017 is toen een correctie doorgevoerd van € 109,6 miljoen, waarbij verplichte maar nog niet uitgekeerde subsidies als resultaat werden genomen en gepresenteerd onder de overlopende passiva, i.p.v. onder de bestemmingsreserves. (Op pagina 163 van de jaarrekening 2017 wordt dit uitgebreid toegelicht.) De jaarrekening 2017 werd afgetekend op 29 juli 2019 en toen was het jaar 2018 inmiddels ruim verstreken en kon de begroting 2018 niet meer worden aangepast aan dit nieuwe inzicht. Waar bij de begroting 2018 nog werd uitgegaan dat sommige subsidiebeschikkingen als last in 2018 zouden vallen, werden die lasten met terugwerkende kracht al geboekt in het jaar ervoor. Dit verklaart voor tientallen miljoenen het verschil.

Dit laat onverlet dat er meerdere oorzaken zijn voor het verschil tussen begrootte en voorgenomen uitgaven en de daadwerkelijke gerealiseerde prestaties. In de jaarverslagen en jaarrekeningen 2018 en 2019 is een overzicht opgenomen van de verschillen per programma en analyses van de belangrijkste afwijkingen. In hoofdlijn wordt de jaarresultaten veroorzaakt door werkelijke lagere lasten dan geraamd bij de uitvoering van de beleidsdoelen. Ook vertraging/uitstel van de activiteiten of projecten geeft dat geraamde budgetten niet zijn uitgegeven. Een laatste oorzaak is het niet meer "automatisch" storten van een incidentele baten of voordelig resultaat in een reserve. Dit is vooral van toepassing in het jaarresultaat 2019.

Door de correcties en het feit dat het jaar 2018 inmiddels ruim anderhalf jaar achter ons ligt, lees het jaarverslag van 2018 -en deels geldt dit ook voor 2019- mogelijk anders dan normaal. Wij wijzen u dan ook graag op de leeswijzer in de jaarstukken en vragen uw begrip dat sommige verklaringen inmiddels wat achterhaald kunnen overkomen of slechts op één pagina in de jaarrekening worden toegelicht, terwijl de financiële effecten van de correcties door het gehele stuk zichtbaar zijn.

Financiële positie

		jaarrekening		Beginbalans	
		2017	2018	2018	2019
Samenvattende tabel kengetallen (zie specificatie bij paragrafen)		goedgekeurd	conform		
		door EY	PwC	2018	2019
A	Structurele exploitatieruimte : totale baten	-3%	-3%	9%	12%
B	Solvabiliteit	52%	52%	61%	65%
C1	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v gemiddelde in provincies	90%	90%	90%	89%
C2	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v wettelijk maximum	65%	65%	65%	64%
D	Grondexploitaties	18%	7%	8%	1%
E	Netto schuldquote	24%	24%	30%	16%
F	Ratio weerstandsvermogen	1,8	1,8	2,6	5,1
F	Kwalificatie Ratio weerstandsvermogen	ruim voldoende	uim voldoende	uitstekend	uitstekend

De financiële positie van de provincie Utrecht is goed tot uitstekend te noemen.

Het solvabiliteitspercentage bedraagt in 2018 61% en in 2019 65% met een algemene reserve van afgerond € 76 in 2018 en € 78 miljoen in 2019 (voor bestemming resultaat). De incidentele weerstandscapaciteit kwalificeert daarmee in het licht van de geïdentificeerde risico's als uitstekend.

In de FAC van 10 juli jl. is besloten met onderstaande normeringstabel te werken voor de kwalificatie van een kengetal.

Criteria kwalificatie kengetal		Gezond	Neutraal	Risicovol
A	Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
B	Solvabiliteit	> 50%	20% - 50%	< 20%
C1	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v gemiddelde in provincies	< 95%	95% - 105%	> 105%
C2	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v wettelijk maximum	< 90%	90% - 95%	> 95%
D	Grondexploitaties	< 20%	20% - 35%	> 35%
E	Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
F	Ratio weerstandsvermogen	>1,4	1 - 1,4	< 1

Vanaf de jaarrekening 2018 presenteren we de grondexploitatie Hart van de Heuvelrug anders dan voorheen. De investeringen in natuurgebieden en de verbindingen tussen natuurgebieden worden niet langer onder de balanspost 'voorraad' weergegeven maar onder de vaste activa. Dit leidt tot een verschuiving van € 51 miljoen aan de debetzijde van de balans. **Deze stelselwijziging** is doorgevoerd op de beginbalans 2018 en verklaart de afname van het kengetal D van 18% naar 7%. In de toelichting op de jaarrekening **op pagina 172** treft u meer informatie over deze **stelselwijziging**.

De percentages bij C1 en C2 over de belastingcapaciteit laten zien dat de opcenten voor de Motorrijtuigenbelasting in 2019 in de provincie Utrecht 8,77 opcenten lager liggen dan het gemiddelde in alle provincies. Dit is 10,8% lager dan het gemiddelde van de twaalf provincies en 35,9 % lager dan het wettelijk maximum. In 2019 heeft de Provincie Utrecht € 127,6 miljoen opgehaald met Motorrijtuigenbelasting. De belastingcapaciteit voor de provincie Utrecht in 2019 kent daarmee in euro's een bandbreedte € 15,4 miljoen (gemiddeld tarief opcenten) tot € 71,4 miljoen (wettelijk maximum voor tarief opcenten).

De kengetallen worden verder toegelicht in paragraaf 1 (2018) en paragraaf 2 (2019) van het jaarverslag.

Voorgeschiedenis

De jaarstukken 2018 en 2019 vormen het sluitstuk van de P&C Cyclus 2018 en 2019 te weten de Kadernota, Programmabegroting, Voorjaars- en Najaarsrapportage en de slotwijziging.

De jaarstukken 2017 zijn door PS op 25 september 2019 vastgesteld (PS2019BEM11). Door deze vertraging was het niet mogelijk om de jaarstukken 2018 voor 15 juli 2019 vast te laten stellen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft daarom in december 2019 het toezicht voor 2020 verscherpt. Als belangrijke voorwaarde is gesteld dat de jaarstukken 2018 en 2019 uiterlijk 15 juli 2020 door PS zijn vastgesteld en ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Over de voortgang van de jaarstukken is frequent overleg geweest met het ministerie. In eerste instantie lag de controle opdracht voor het jaar 2018 bij EY en voor 2019 bij PwC. Om aan de voorwaarde van het ministerie te voldoen wilden beide accountantskantoren meewerken aan het uitvoeren van de controle van beide jaarrekeningen door PwC.

De FAC is regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de jaarstukken 2018 en 2019. PwC heeft in mei 2020 een Boardletter 2018 en 2019 uitgebracht. In de Boardletter staan bevindingen over de interne beheersing tegen de achtergrond van toen lopende controle van de jaarrekeningen 2018 en 2019 en ook adviezen voor verbetering van de bedrijfsvoering van de provincie. De Staten zijn hierover geïnformeerd met een statenbrief.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Goedgekeurde controleverklaring van de accountant en door PS vastgestelde jaarrekeningen 2018 en 2019.

Wettelijke grondslag

Artikel 201/202 van de Provinciewet en de Financiële verordening van de Provincie Utrecht (2018).

Artikel 201 van de provinciewet stelt dat Provinciale Staten de jaarstukken, inclusief de accountantsverklaring en het accountantsverslag, twee weken voor de vergadering voor iedereen ter inzage moet leggen. Dit is voor de stukken van de accountant (accountantsverklaring en -verslag) niet gelukt. In de overige jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag) zijn in de termijn van ter inzagelegging wijzigingen opgetreden. Daarmee wordt formeel niet voldaan aan de termijn in artikel 201 lid 3. Het college is van mening dat, gelet op het hogere belang voor de Provincie Utrecht om tijdig de stukken bij de minister in te dienen, daarmee de met hem gemaakte afspraken na te komen, het verdedigbaar is om in dit geval (beperkt) af te wijken van de termijn voor terinzagelegging. In de Provinciewet is hieraan geen sanctie verbonden, er is ruimte voor een politieke afweging voor PS. GS besluit dan ook niet aan PS voor te stellen de behandeling van de jaarstukken stop te zetten en is tot dit besluit gekomen na het inwinnen van intern juridisch advies.

Financiële consequenties en wijzigingen in waardering of presentatie

Jaarrekening 2018

De Jaarrekening 2018 sluit met een positief resultaat van € 4,839 miljoen. In 2017 was resultaat € 32,7 mln. positief. Wij stellen voor het resultaat toe te voegen aan de saldi-reserve, onderdeel van de algemene reserve.

In overleg met de accountant is ten opzichte van de jaarrekening 2017 een aantal correcties doorgevoerd, o.a. om te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

1. *Hart van de Heuvelrug*

Tot en met 2017 is het programma Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg in de provinciale jaarcyclusproducten op inhoud verantwoord op het zgn. projectblad Hart van de Heuvelrug en het was financieel terug te vinden in de toelichting op de balans, onder de Voorraden.

Vanaf 2018 is – om te voldoen aan de regelgeving in het BBV - de opzet van het programma in de financiële administratie en verantwoording gewijzigd.

Deze wijziging heeft ook invloed op de verantwoording op het programma Ruimtelijke Ontwikkeling:

- Alle inkomsten en uitgaven van de grondexploitatie-projecten in de Voorraden, lopen net als in de jaarrekening 2017 via programma Ruimtelijke Ontwikkeling.
- Op de rode projecten in de Voorraden wordt tussentijdse winst genomen op basis van de Percentage of completion methode (POC). Deze winstneming komt als baat op het programma Ruimtelijke Ontwikkeling.
- Op de afgeronde groene projecten in de vaste activa wordt afgeschreven. De afschrijvingen en afwaarderingen komt als last op programma Ruimtelijke Ontwikkeling.
- Het saldo van deze baat en last dient – om recht te doen aan de afspraken met de gemeenten Soest en Zeist – beschikbaar te blijven voor het programma Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg. In 2018 bedraagt het saldo € 0,52 miljoen. Dit saldo wordt toegevoegd aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve Hart van de Heuvelrug.

2. *Verwerking geconstateerde onzekerheid bij Jaarrekening 2017 m.b.t. de Uithoflijn*

Bij de jaarrekening 2017 is lang gesproken over een onzekerheid op gedane uitgaven binnen het project Uithoflijn. De onzekerheid betrof een bedrag van € 12,2 miljoen. Het waren uitgaven waarvan niet zeker was of er een economische prestatie tegenover heeft gestaan. Bij de jaarrekening 2017 leidde dit bijna tot een verklaring met beperking op de rechtmatigheid. Die investeringen van € 12,2 miljoen' zijn wel geactiveerd en deze investering wordt de komende jaren afgeschreven. Zolang dit bedrag wordt afgeschreven telt de

afschrijving en de resterende boekwaarde van het actief mee in de getrouwheid van de balans en de staat van baten en lasten. Eén onzekerheid had betrekking op een opdracht die de provincie namens de gemeente Utrecht had verstrekt inzake een trap in het stationsgebied voor € 1,9 miljoen. Deze post is overgeheveld van de materiele vaste activa naar nog te ontvangen bedragen en is derhalve niet meer onzeker.

Om niet nog vele jaren een onzekerheid op de getrouwheid van de cijfers mee te nemen bij het opstellen van de jaarrekening, is in afstemming met PwC besloten het geactiveerde bedrag versneld af te schrijven. Omdat er ook financiële bijdragen worden geleverd door het Rijk en de gemeente Utrecht, komt de netto incidentele afschrijving uit op een bedrag van € 4,8 miljoen. Deze extra last in het programma Bereikbaarheid wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve Kapitaallasten Uithoflijn.

3. *Garantieproduct treasury*

Op de balans staat enige jaren onder de financiële activa een garantieproduct. Dit betreft een obligatie. Dit garantieproduct geeft een jaarlijkse rente in de treasury, onderdeel van de algemene middelen. Op de balans werd het garantieproduct tegen marktwaarde gewaardeerd. In afstemming met de externe accountant dient de waardering te geschieden tegen de verkrijgingsprijs. De correctie heeft plaatsgevonden in de beginbalans. Daarnaast dient het verschil met de marktwaarde (disagio) onder de immateriële activa te worden opgenomen en kan vervolgens verrekend in de algemene middelen. In 2018 is de verrekening € 0,88 miljoen.

4. *Voorziening Groot onderhoud huisvesting*

In 1990 werd een voorziening Groot onderhoud huisvesting ingesteld om de onderhoudslasten te egaliseren van onder andere het provinciehuis. Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 is geconstateerd dat de voorziening groot onderhoud niet meer aan de eisen van het BBV voldeed. Het gehele saldo van deze voorziening is daarom in 2018 vrijgevallen en overgeboekt naar de Reserve Huisvesting. Het nut en de noodzaak van de voorziening blijft namelijk bestaan, én daarnaast wordt de meerjaren onderhoudsprognose (MOP) geactualiseerd, waardoor na actualisatie de voorziening groot onderhoud weer zal worden opgenomen.

5. *Gebeurtenissen na balansdatum 31-12-2018*

Omdat de jaarrekening in 2020 wordt vastgesteld, is er ten aanzien van diverse langlopende projecten en subsidies inmiddels meer inzicht in de werkelijke baten en lasten van 2018. Als gevolg hiervan is in de afgelopen periode nog een aantal aanvullende boekingen gemaakt, zodat de baten en lasten over 2018 en de vorderingen en schulden eind 2018 een zo'n betrouwbaar mogelijk beeld geven. Daarnaast hebben gebeurtenissen plaatsgevonden na balansdatum, die mogelijke van invloed zijn op de financiële positie van de provincie. Daarom is het COVID-19 (Corona) virus als gebeurtenis na balansdatum opgenomen.

Jaarrekening 2019

De Jaarrekening 2019 sluit met een positief resultaat van € 33,164 miljoen. Wij stellen voor het resultaat toe te voegen aan de saldireserve, onderdeel van de algemene reserve.

De genoemde onderwerpen bij de jaarrekening 2018; Hart van de Heuvelrug, garantieproduct en gebeurtenis na balansdatum hebben ook een effect voor de jaarrekening 2019.

Bestemmingsvoorstellen

De jaarrekeningresultaten van 2018 en 2019 worden toegevoegd aan de saldireserve, totaal € 38.003.000.

Bij de jaarrekeningresultaten 2018 en 2019 worden elf bestemmingsvoorstellen voorgelegd. Dit betreft begrootte uitgaven in 2018 of 2019 die nog niet hebben plaatsgevonden in het kalenderjaar, waarop wel verplichtingen zijn

aangegaan en die niet uit de reguliere exploitatiebijdragen van 2019 of 2020 kunnen worden gefinancierd. In bijlage 3 worden deze elf voorstellen inhoudelijk toegelicht. De voorstellen zijn samengevat:

Nr	Bestemmingsvoorstel	Bedrag
1	Restantbudget Persoonlijk Opleidingsbudget (POB) 2018 en 2019	543.000
2	Foodvalley	150.000
3	Lening Museum Oud Amelisweerd (MOA)	-160.000
4	Decentralisatie uitkering Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie	47.000
5	Inzet vrije ruimte kapitaallasten OV	17.000.000
6	Smart Mobility	1.999.550
7	Smart Mobility (pilot fase 1)	420.000
8	Smart Mobility (pilot fase 2)	829.000
9	Fiets	1.989.000
10	Restauratie Domtoren	-4.000.000
11	Hart van de Heuvelrug	778.500
	Totaal	19.596.050

De onttrekking in 2020 aan de saldireserve door deze bestemmingsvoorstellen bedraagt € **19.596.050**

Vrijval reserves 2018/2019

Naast de vrijval van de projectreserve MOA van € 160.000 en vrijval van de reserve Erfgoedparels van € 4 miljoen (beide opgenomen in de bestemmingsvoorstellen), vallen dertien reserves geheel of gedeeltelijk vrij naar de saldireserve; en voor een deel naar de reserve Mobiliteit en reserve Beheer en onderhoud OV.

In bijlage 4 wordt het complete financiële overzicht gegeven van deze voorgestelde vrijval. Van de tien reserves die geheel vrijvallen wordt voorgesteld deze op te heffen.

	Reservenaam	Programma	31-12-2019	Opheffing
1	Res. Pr. Innovatie Fysieke Leefomgeving	1. Ruimtelijke ontwikkeling	101.520	Ja
2	Realisatiestrategie Natuurvisie	2 Landelijk Gebied	1.743.000	Nee
3	Res. Project Duurzaam Door	4. Economie	279.258	Ja
4	Res.pr. Kantooranpak inpassingsplannen	4. Economie	143.638	Ja
5	Res. Project Energie agenda	4. Economie	556.838	Nee
6	MOB aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt	4. Economie	207.188	Nee
7	Reserve Toeristische ontwikkeling	4. Economie	80.456	Ja
8	Masterplan Soesterberg	5a Bereikbaarheid ex OV	1.574.000	Ja
9	Reserve BDU BRU	5b bereikbaarheid OV	6.323.000	Ja
10	Reserve CHS	6. Cultuur en erfgoed	57.727	Ja
11	Proj Cultuurnota	6. Cultuur en erfgoed	63.662	Ja
12	Reserve Friciekosten Veranderopgave	Bedrijfsvoering (Overhead)	905.299	Ja
13	Egalisatiereserve Provinciefonds *)	Algemene middelen	1.771.375	Ja
	Totaal		13.806.961	

*) De bestemming en opheffing is conform de aanvaarde motie 49 bij de Kadernota 2020.

Reserve BDU BRU

In het overzicht vrijval reserves is ook opgenomen de reserve BDU BRU. Deze reserve is verbonden met de BRU-transitie 2015-2019. Per 1 januari 2015 zijn de verkeer- en vervoertaken van het voormalige Bestuur Regio Utrecht (BRU) binnen de provincie ondergebracht. In het kader van de transitie BRU zijn er eind 2014 afspraken gemaakt tussen provincie Utrecht en BRU over de beleidserfenis, lopende projecten en programma's en de

governance. Daarnaast zijn er destijds afspraken gemaakt over het personeel en de financiën. Onderdeel van de transitie-afspraken is dat de door BRU vastgestelde meerjarenbegroting met uitvoeringsprogramma's (inclusief exploitatie en subsidiebeschikkingen) gerespecteerd blijven tot 2020; ook wel het "BRU-hek" genoemd. Het jaar 2019 is het laatste jaar van deze afspraken. Vanaf 2020 is het beleid en de financiën van het BRU volledig geïntegreerd in de provinciale begroting. Aan alle transitie-afspraken is uitvoering gegeven. In een bijlage in de jaarstukken is een nadere toelichting opgenomen over de afspraken van de BRU-transitie.

Verhoging reserve Weerstandsvermogen

Het corona-virus (COVID-19) eind februari 2020 heeft een enorme impact op de Nederlandse en Utrechtse samenleving. De invloed op het dagelijks leven daarvan is groot en ook op het welzijn van veel economische activiteiten. De financiële consequenties voor de provincie Utrecht zijn nog niet allemaal bekend. Gezien de onzekerheden wordt voorgesteld om de reserve Weerstandsvermogen, groot € 30,956 miljoen met € 14,044 miljoen te verhogen tot € 45 miljoen precies. Bij de kaderbrief heeft het college u voorgesteld te streven naar een ratio weerstandsvermogen tussen de 1.4 en 2.0. Dit betekent dat bij een weerstandsvermogen van € 45 miljoen het geïdentificeerd risico mag liggen tussen de € 22,5 miljoen en € 32,14 miljoen.

Saldireserve na bestemming resultaat

De saldireserve bedraagt eind 2019 voor bestemming **€ 40.164.000**.

Indien Provinciale Staten zou besluiten tot toevoeging van de resultaten over het boekjaar 2018 en 2019 (**+ € 38.003.000**), onttrekking van de bestemmingsvoorstellen (- € 19.596.050), de vrijval van reserves (+ € 13.806.961) en de storting in de reserve weerstandsvermogen (- € 14.044.000), komt de saldi reserve na bestemming uit op **€ 58.333.911**.

De saldi reserve vormt samen met de reserve weerstandsvermogen de algemene reserve. Tezamen is de algemene reserve dan **€ 103.333.911**.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft in december 2019 het toezicht voor 2020 verscherpt. Als belangrijke voorwaarde is gesteld dat de jaarstukken 2018 en 2019 uiterlijk 15 juli 2020 door PS zijn vastgesteld en ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Na vaststelling door PS zullen de Jaarrekeningen 2018 en 2019 aan het ministerie van BZK worden aangeboden.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

n.v.t.

Effecten op duurzaamheid

n.v.t.

Meerjarendoel

Dit Statenvoorstel valt onder het nieuwe Meerjarendoel 10.2.1. "Tijdig starten en afronden P&C-producten; zijnde de Jaarrekening, de Zomernota, de Kadernota en de Begroting. Versterken rol PS bij totstandkoming en verbeteren communicatie rondom deze producten." In de doelenboom van 2020 kende het programma overhead nog geen beleids- en meerjarendoelen.

Essentie / samenvatting

Gelet op het bepaalde in artikel 201/202 van de Provinciewet bieden wij u hierbij ter vaststelling aan de jaarstukken 2018 en 2019 van de Provincie Utrecht. In de jaarstukken 2018 en 2019 wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de daarmee gepaard gaande baten en lasten in de jaren 2018 en 2019. De

Jaarrekening 2018 sluit met een voordelig saldo van € 4,839 miljoen (2017 € 32,7mln.). De Jaarrekening 2019 sluit met een voordelig saldo van € 33.164 miljoen. De bestuurlijke behandeling verloopt parallel met de behandeling van de jaarrekeningen.

Voorgesteld wordt:

Voor de Jaarstukken 2018

1. De Jaarstukken 2018 (bijlage 1) vast te stellen, inclusief eventuele mutaties in de reserves als gevolg van de stelselwijziging;
2. In te stemmen met het versneld afboeken van de resterende onzekerheid Uithoflijn, groot € 4,8 miljoen, ten laste van het jaarresultaat 2018 met een onttrekking uit de reserve kapitaallasten Uithoflijn, zoals verwerkt in de jaarrekening 2018.
3. Het positieve saldo van de jaarrekening 2018 ad € 4,839 miljoen te storten in de Saldireserve (Algemene reserve);

Voor de Jaarstukken 2019

4. De Jaarstukken 2019 (bijlage 2) vast te stellen, inclusief eventuele mutaties in de reserves als gevolg van fouterstel;
5. Het positieve saldo van de jaarrekening 2019 ad € 33,164 miljoen te storten in de Saldireserve (Algemene reserve);
6. In stemmen met een onttrekking uit de saldireserve, totaal € 19.596.050 voor de bestemmingsvoorstellen:
  - a. Restantbudget POB 2018 en 2019 € 543.000
  - b. Foodvalley € 150.000
  - c. Lening MOA € -160.000
  - d. Decentralisatie uitkering Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie € 47.000
  - e. Inzet vrije ruimte kapitaallasten OV € 17.000.000
  - f. Smart Mobility € 1.999.550
  - g. Smart Mobility (pilot fase 1) € 420.000
  - h. Smart Mobility (pilot fase 2) € 829.000
  - i. Fiets € 1.989.000
  - j. Restauratie Domtoren € -4.000.000
  - k. Hart van de Heuvelrug € 778.500
7. In stemmen met de vrijval van 13 reserves, totaal € 13.806.961 toe te voegen aan de saldi-reserve van:
  - a. Res.pr. IFL innovatie Fysieke Leefomgeving € 101.520
  - b. Realisatiestrategie Natuurvisie € 1.743.000
  - c. Res.project Duurzaam Door € 279.258
  - d. Res.pr. Kantooranpak inpassingsplannen € 143.638
  - e. Res.Pr. Energie agenda € 556.838
  - f. MOB aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt € 207.188
  - g. Reserve Toeristische ontwikkeling € 80.456
  - h. Masterplan Soesterberg € 1.574.000
  - i. Reserve BDU BRU € 6.323.000
  - j. Reserve CHS € 57.727
  - k. Proj Cultuurnota € 63.662
  - l. Res. Frictiekosten Veranderopgave € 905.299
  - m. Egalisatiereserve Provinciefonds € 1.771.375

8. In te stemmen met de vrijval van reserves,
  - a. Masterplan Soesterberg € 935.367
  - b. Reserve BDU BRU € 30.682.874en totaal € 31.618.241 toe te voegen aan de reserve Mobiliteitsprogramma
9. In te stemmen met de vrijval van de reserve,
  - a. Reserve BDU BRU € 4.442.000en totaal € 4.442.000 toe te voegen aan de reserve Beheer en Onderhoud OV
10. In te stemmen met de vorming en de kernmerken van de bestemmingsreserve Hart van de Heuvelrug
11. In te stemmen met de verhoging van de reserve Weerstandsvermogen met € 14,044 miljoen, door een onttrekking uit de Saldireserve.
12. In te stemmen met de opheffing van de volgende tien reserves:
  - a. Reserve IFL innovatie Fysieke Leefomgeving
  - b. Reserve project Duurzaam Door
  - c. Reserve project Kantooranpak inpassingsplannen
  - d. Reserve Toeristische ontwikkeling
  - e. Masterplan Soesterberg
  - f. Reserve BDU BRU
  - g. Reserve CHS
  - h. Reserve project Cultuurnota
  - i. Reserve Friciekosten Veranderopgave
  - j. Egalisatiereserve Provinciefonds
13. De begroting 2020 overeenkomstig de besluiten onder beslispunten 1 tot en met 12 te wijzigen.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 16 juli 2020;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 juni 2020, Domein Bedrijfsvoering, nummer [821016A3

Gelezen; de Jaarstukken 2018 (bijlage 1), Jaarstukken 2019 (bijlage 2), **overzicht doorgevoerde errata t.o.v. eerdere concept jaarstukken van 23 juni 2020 (bijlage 3 tot en met 6)**, bestemmingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2019 en 2019 (bijlage 7), vrijval reserves 2018 en 2019 (bijlage 8) en de kenmerken bestemmingsreserve Hart van de Heuvelrug (bijlage 9).

Gelet op; artikel 201/202 provinciewet

Besluiten:

Voor de Jaarstukken 2018

1. De Jaarstukken 2018 (bijlage 1) vast te stellen, inclusief eventuele mutaties in de reserves als gevolg van fouterstel;
2. In te stemmen met het versneld afboeken van de resterende onzekerheid Uithoflijn, groot € 4,8 miljoen, ten laste van het jaarresultaat 2018, zoals verwerkt in de jaarrekening 2018.
3. Het positieve saldo van de jaarrekening 2018 ad € 4,839 miljoen te storten in de Saldirreserve (Algemene reserve);

Voor de Jaarstukken 2019

4. De Jaarstukken 2019 (bijlage 2) vast te stellen, inclusief eventuele mutaties in de reserves als gevolg van fouterstel;
5. Het positieve saldo van de jaarrekening 2019 ad € 33.164 miljoen te storten in de Saldirreserve (Algemene reserve);
6. In stemmen met een onttrekking uit de saldirreserve, totaal € 19.596.050 voor de bestemmingsvoorstellen:
  - a. Restantbudget POB 2018 en 2019 € 543.000
  - b. Foodvalley € 150.000
  - c. Lening MOA € -160.000
  - d. Decentralisatie uitkering Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie € 47.000
  - e. Inzet vrije ruimte kapitaallasten OV € 17.000.000
  - f. Smart Mobility € 1.999.550
  - g. Smart Mobility (pilot fase 1) € 420.000
  - h. Smart Mobility (pilot fase 2) € 829.000
  - i. Fiets € 1.989.000
  - j. Restauratie Domtoren € -4.000.000
  - k. Hart van de Heuvelrug € 778.500
7. In stemmen met de vrijval van reserves, totaal € 13.806.961 toe te voegen aan de saldi-reserve van:
  - a. Res.pr. IFL innovatie Fysieke Leefomgeving € 101.520
  - b. Realisatiestrategie Natuurvisie € 1.743.000
  - c. Res.project Duurzaam Door € 279.258
  - d. Res.pr. Kantooranpak inpassingsplannen € 143.638
  - e. Res.Pr. Energie agenda € 556.838
  - f. MOB aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt € 207.188
  - g. Reserve Toeristische ontwikkeling € 80.456
  - h. Masterplan Soesterberg € 1.574.000
  - i. Reserve BDU BRU € 6.323.000
  - j. Reserve CHS € 57.727
  - k. Proj Cultuurnota € 63.662
  - l. Res. Friciekosten Veranderopgave € 905.299
  - m. Egalisatiereserve Provinciefonds € 1.771.375

8. In te stemmen met de vrijval van reserves :
- a. Masterplan Soesterberg € 935.367
  - b. Reserve BDU BRU € 30.682.974
- en totaal € 31.618.241 toe te voegen aan de reserve Mobiliteitsprogramma
9. In te stemmen met de vrijval van de reserve :
- a. Reserve BDU BRU € 4.442.000
- en totaal € 4.442.000 toe te voegen aan de reserve Beheer en Onderhoud OV
10. In te stemmen met de vorming en de kenmerken van de bestemmingsreserve Hart van de Heuvelrug
11. In te stemmen met de verhoging van de reserve Weerstandvermogen met € 14,044 miljoen, door een onttrekking uit de Saldirserve.
12. In te stemmen met de opheffing van de volgende 10 reserves:
- a. Reserve IFL innovatie Fysieke Leefomgeving
  - b. Reserve project Duurzaam Door
  - c. Reserve project Kantooranpak inpassingsplannen
  - d. Reserve Toeristische ontwikkeling
  - e. Masterplan Soesterberg
  - f. Reserve BDU BRU
  - g. Reserve CHS
  - h. Reserve project Cultuurnota
  - i. Reserve Friciekosten Veranderopgave
  - j. Egalisatiereserve Provinciefonds
13. De begroting 2020 overeenkomstig de besluiten onder beslispunten 1 tot en met 12 te wijzigen.

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 201/202 Provinciewet en de Financiële verordening provincie Utrecht (2018)

2. Beoogd effect

Met de beide jaarrekeningen legt Gedeputeerde Staten verantwoording af aan Provinciale Staten over het gevoerde bestuur. Met de vaststelling van beide jaarrekeningen door PS worden de leden van Gedeputeerde Staten van het daarin verantwoorde financieel beheer ontlast.

3. Effecten op duurzaamheid

Niet van toepassing.

4. Argumenten

Niet van toepassing.

5. Kanttekeningen

Niet van toepassing.

6. Financiën

Niet van toepassing.

7. Realisatie

De jaarrekening vormt het sluitstuk van de planning & control cyclus.

8. Juridisch

Niet van toepassing.

9. Europa

Niet van toepassing.

10. Communicatie

GS zal aan de media kenbaar maken dat de beide jaarrekeningen door Gedeputeerde Staten zijn vastgesteld, voorzien van een accountantsverklaring en de media in de gelegenheid stellen voor een persgesprek.

11. Bijlagen

Bijlage 1: **Definitieve concept** Jaarstukken 2018

Bijlage 2: **Definitieve concept** Jaarstukken 2019

Bijlage 3: **Erratum cijfermatige wijzigingen jaarstukken 2018**

Bijlage 4: **Erratum cijfermatige wijzigingen jaarstukken 2019**

Bijlage 5: **Erratum jaarstukken 2018 teksten**

Bijlage 6: **Erratum jaarstukken 2019 teksten**

Bijlage 7: Bestemmingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2018 en 2019

Bijlage 8: Vrijval reserves 2018 en 2019

Bijlage 9: Kenmerken bestemmingsreserve Hart van de Heuvelrug

---

Artikelsgewijze toelichting

Niet van toepassing.